

Tillsammans till 20 ton Med kunskap växer betan

Den första omgången av kursen "Med kunskap växer betan" är nu i full gång. Två av fyra kurstillfällen är genomförda och vi har intervjuat tre av deltagarna för att höra deras uppfattning så här långt.

Kunskapslyftet är en storsatsning inom NBR och vi planerar att starta ytterligare kurser

nästa år, så är du intresserad, tveka inte att höra av dig till någon av oss på NBR.

Kursen omfattar fyra halvdagar på sal och fyra träffar i fält utspridda över mer än ett års tid för att få möjlighet att följa växtsäsongen. Vi jobbar i små grupper och det ges mycket tid för diskussioner.

Axel Lundberg. Betodlare i Skivarp med många strängar på lyran och som rekommenderar fler att gå kursen "Med kunskap växer betan".

Axel helnöjd med kursen

Axel Lundberg är ekonomirådgivare på HIR Skåne och medlem i Betodlarnas styrelse. Han har valt att gå kursen för att lära sig betodlingens grunder, men såklart också för att försöka bidra till högre snittskördar på föräldragården Näsbyhills Agro i Skivarp. Hemma på gården, där man brukar cirka 700 hektar, odlas ungefär 140 hektar sockerbeter i en femårig traditionell skånsk växtföljd. För att nå toppskördar tror Axel det är viktigt med god bördighet och att jordbearbetningen görs rätt utifrån de förutsättningar man har.

– Det gäller ju att grundförutsättningarna är på plats för att man ska nå riktigt höga skördar.

Hur tycker du kursen har varit så här långt?

– Jag är helnöjd, det är ett härligt och engagerat gäng som ställer många frågor. Man lär sig mycket, både på kursen, men också i diskussioner med kurskamraterna mellan kurs-tillfällena.

Har du snappat upp något under kursen som du tänker testa därhemma?

– Ja, det är flera saker, men tror inte jag ändrar så mycket till nästkommande säsong. Jag vill gå klart hela kursen innan jag bestämmer mig för vad vi borde fokusera på. Det kan ju komma något senare som känns viktigare att förändra.

Inom vilket område tror du er gård har störst potential att bli bättre?

– Det är nog gödslingsstrategin. Att få den anpassad och hita rätt i växtnärbalansen.

Skulle du rekommendera andra lantbrukare att gå kursen?

– Ja, det gör jag definitivt! Det är värdefullt att träffa andra intresserade lantbrukare och gå igenom grunderna en gång till med fokus på sockerbetor. Även för den erfarna lantbrukaren kan det vara bra att få bekräftelse på det man gör och få lite perspektiv på sin odling.

Håkan tror på långsiktighet

Håkan Lindqvist driver Tegens gård norr om Sjöbo tillsammans med sin fru Christina. Där brukar de cirka 225 hektar mark, varav cirka 50 är arrenderade. Gården drivs med en traditionell skånsk växtföljd med raps, spannmål och sockerbetor vart fjärde till vart femte år. Sockerbetsarealen varierar något men ligger mellan 35 och 50 hektar per år.

En av de viktigaste framgångsfaktorerna för att nå hög sockerbetskörd menar

Håkan ligger i markstatusen. Han har sedan mitten av 90-talet jobbat aktivt med att försöka jämna ut sina fält med kalkning och PK-gödsling. De senaste fem till sju åren menar han att effekterna verkligen börjar bli tydliga.

– Man ska inte inbilla sig att man får stora skördeeffekter bara för att man höjer pH snabbt. Att bygga upp bördighet tar tid och det man tillför behöver ligga i jorden ett antal år innan man ser effekterna.

Håkan var tidigt ute med planerad gödning. Först var det flytande Flexgödning som gällde, men det blev allt för omständligt. Därefter myllade han med Rapid några år innan han började placera ProBeta med sin tolvradiga sättare.

– Betorna har fått bättre skjuts sen vi började med ”rik-

tig” placering, speciellt tidigt på säsongen. För oss här i ”melanbygden” är det också viktigt att vara på hugget på våren och så tidigt för att nå riktigt höga skördar.

Varför har du valt att gå kursen?

– Målet är att alltid försöka bli lite bättre och nå lite högre skördar. Jag har varit med på de flesta av sockernäringsmöten och testat mycket av det jag sett. Jag ser effekterna och tycker det har besannats. Jag är på rätt väg.

Har du snappat upp något på kursen så här långt?

– Jag tycker avsnittet kring ogräsbekämpning var intressant, speciellt när vi pratade om täckningsgrader och spruthastighet. Det funkade inte att köra för fort med grova munstycken. Ogräseffekten är A och O på vår gård eftersom vi har så pass mycket sten och inte kan radrensa. Jag har de senaste åren testat att stenräfsa innan betorna och jag tror jag ska prova om det hjälper så pass att jag kan radrensa till nästa år.

Skulle du rekommendera andra odlare att gå kursen?

– Det gör jag absolut! Vi vill ju alla tjäna mer på varje gröda och jag tror det finns något att hämta för alla. Det är viktigt med erfarenhetsutbyte och alltid snappar man upp något som man kan plantera på sin egen gård. Men alla har ju olika förutsättningar så det gäller att utgå från sina, men så gäller det också att lägga mycket tid i fält såklart.

Håkan Lindqvist. Odlar betor utanför Sjöbo och arbetar långsiktigt för att förbättra bördigheten.

Henrik dyker gärna på djupet

På Söderslätt hittar vi vår tredje kursdeltagare, Henrik Malm som tillsammans med sin far brukar cirka 270 hektar mark. Han har en traditionell skånsk växtföljd med sockerbetor vart femte år men odlar också 10–15 hektar lök.

Gården drivs i ett tätt maskinsamarbete med Martin Pålsson för att kunna hålla sig med moderna maskiner, och där basen är hela betkedjan med sättare, radrensare, spruta och upptagare. De gillar att förädla sina produkter så långt det går och har ett starkt intresse för teknik och precisionsodling.

Henrik menar att den viktigaste faktorn för att nå en hög sockerskörd är att fälten är i skick så man kommer ut och kan så tidigt. Med det menar han att fältet ska plöjas under bra förhållanden i tid och såklart vara väl dränerade.

– Att plöja är inte något utfyllnadsarbete man gör när man har tid, utan en åtgärd som ska prioriteras högt.

Varför har du valt att gå kursen?

– Jag tycker det är spännande att dyka djupt i olika frågor, jag är sådan av min natur, jag vill lära mig mycket och frågar gärna om det är något jag undrar.

Henrik ser utmaningar i sockerbetsodlingen framöver, framförallt gällande ogräs nu när preparaten blir färre. Just ogräs är ett område som han fokuserat mycket på de senaste åren och har bland annat köpt ny Hardi Twin-spruta och har sedan tidigare en modern

Henrik Malm. Betodlare från Trelleborg som tycker att avsnittet om spruteteknik var extra intressant.

radrensare med möjlighet till bandsprutning. Det är därför inte så förvånande att det var just avsnittet kring spruteteknik och val av munstycken som han lyfte fram som ett speciellt intressant inslag så här långt i kursen.

Skulle du rekommendera andra odlare att gå kursen?

– Absolut! Det ökar intresset

och engagemanget för betodlingen. Gruppen känns lagom stor och det finns tid för spontana frågor. För min del har det gett vatten på min kvarn och jag har fått bekräftelse på flera tankar jag gått och burit på.

Joakim Ekelöf
NBR Nordic Beet Research

Nästa kurs startar den 3 mars 2021

Träff 1: omfattar utmaningarna med ogräsbekämpningen och hur lösningarna kan komma att se ut i den närmaste framtiden. Balansen mellan effekt och fytotox, radrensning och Conviso Smart.

Träff 2: fräschar upp kunskapen omkring skadegörare – insekter, nematoder och svamp – samt sätter marken i centrum med fokus på struktur, dränering och växtföljd.

Träff 3: introduktion över vad som konkret kan göras inför betgrödan för att säkra de bästa grundförutsättningarna gällande växtnäring, sortvalet och etableringen.

Träff 4: sätter vi fokus på att minska skördeföruster, mekaniska skador samt säkrare lagring och framtidens användning av ventilation av stukan.

Fyra fältträffar: där vi belyser och diskuterar olika praktiska delar av betodlingen, exempelvis infiltration, såbädd, fröplacering, uppkomst, ogräs, skadegörare, radmyllning, upptagning, blästning, rotspetsbrott med mera.